

విరామ విడిది

ఈ విశాల విశ్వంలో ఏదీ అన్యం కాదు. అసాధ్యమూ కాదు. మానవుడు మహాశక్తి సంపన్నుడు. దేన్నయినా అనుసంధానం చేసుకోగలడు. అరిగించుకోగలడు. నిరంతరం ప్రమాదాల సుడిగుండంలో ప్రయాణిస్తూనే తనకవసరమయిన భౌతిక ఉత్పత్తుల్ని సృజించుకోగలడు. ఎప్పటికప్పుడు నూతనోత్సాహంతో తన తర్వాతి తరాలకి స్ఫూర్తినిందించగలడు. మనిషిని బౌద్ధికంగా కాక కేవలం భౌతిక శరీరంగానే అంచనా వేయదలిస్తే ఏవో సహజ బాధలనుభవించే జీవిగానే గుర్తించాల్సి ఉంటుంది.

పరిణామాత్మక జీవితమెప్పుడూ కూడా పరిధుల్లేని పరిపూర్ణత్వాన్ని పొందుతుంది. పైనుంచి నింగి నీడనిస్తుంటే, కింద నున్న భూమి బడలిక తీరుస్తుంది. ఈ భౌగోళిక జీవన చక్రమే హద్దుల్లేని అపరిమిత మానవ సృజనకి అపురూప చిత్రం. నిర్బంధాల్లేని నిరవభిక్త గమనమే భవిష్యత్తరాలకు మనుషులందించే మహాప్రసాదం. ఆశపడే అవకాశమే లేనప్పుడు మనిషికి దేనినీ ఆశించే అవసరముండదు. అది మనిషికి గొప్ప ధైర్యాన్నిస్తుంది. అసాధారణమైన స్థైర్యాన్నిస్తుంది. సామాన్యజాతిలోని ఈ గుణం ప్రపంచ పరిపాలకులను, దేశాధినేతలను కూడా సిగ్గుపడేలా చేస్తుంది. ఈ సద్గుణమే మనిషికి అత్యంత అత్యవశ్యాసాన్నిస్తుంది. హె.జి. వెల్స్ అన్నట్లు, నిజనిర్ధారణలో ప్రతివాడూ ఒక దొంగే! అయితే ఎవడైతే తనని తాను తెలుసుకోగలడో అప్పుడా వ్యక్తి విధిని ఎదిరిస్తాడు. దేవుణ్ణి సైతం భిక్కురిస్తాడు. ఎంతటివారికైనా ఎదురెళతాడు. నా గత జీవితం అదే నాకు నేర్పింది. దేన్నీ ఆశించకపోవడమే జీవితానికొక ఆశ కల్పిస్తుంది.

ఆస్తి, అంతస్తూ లేకుండానే నా దేశంలో ప్రతి దిక్కుకీ నేను తిరగ్గలను. పాస్‌పోర్ట్, వీసాలుంటే చాలు ఈ ప్రపంచమంతా పరిభ్రమించగలను. సౌరకుటుంబంలోకి దూసుకుపోయే క్షిపణిలో సీటు సంపాదించి కూర్చోగలను. కానీ, ఇవన్నీ దేనికి, ఎక్కడికి, ఎందుకు?

నాదిప్పటికీ ఆకర్షణీయ జీవితమే. ఎప్పటికీ నూటొక్క అంశాల్లో నా ఆశక్తిని ప్రదర్శించడానికి ప్రయత్నిస్తూనే ఉంటాను. నా హృదయావేశం వినిపించేంత బలంగా భూమండలాన్ని కాళ్ళతో మడుతూనే ఉంటాను. ప్రతి పనినీ జీవితంలో నాకు సాధ్యమైనంత సరిగానే చేసాను. నమ్మిన వాటినే కలలుగా కన్నాను. ఈనాటికీ నన్ను నేను ఉత్సాహపరచుకోడానికి జీవితంతో ఆటలాడుతూనే ఉన్నా కాని, ఎప్పుడూ ఏదో ఆశించి ఏదీ చేయలేదు.

జీవితం ఎలా వచ్చిందో అలాగే స్వీకరించాను. అలాగే పోరాడాను. చేయగలిగిననాడు స్వారి చేసాను. లేనప్పుడు ఎదురుదెబ్బలు తిన్నాను. దెబ్బలంటూ తగిలక బాధ కల్గుతుంది. కానీ, నేనా బాధలకి అలవాటు పడ్డాను. కాదంటారా?

ఒక సోమరిగా నా సంతోషాలు సంచారిగా నాకు మిగిలిన ఆలోచనలు; ఇవే నా గత స్మృతులు, మహాత్ముడు బుద్ధుడు, ఆయన చీకా వస్త్రాల్లాగా!

ప్రకృతి - శాస్త్రం - సమాజం

గౌరవ్



ప్రకృతి ప్రచురణలు

తెలంగాణ - ఆంధ్రప్రదేశ్

ప్రకృతి - శాస్త్రం - సమాజం

ప్రచురణ కాలం : అక్టోబర్ 2014

వెల : రూ. 5/-

ప్రచురణ సంఖ్య : 13

ప్రతులకు : 9441089829

సర్వహక్కులు సమాజానివి.

అట్ట వెనుక ప్రకరణం : పిఠాపురం యువరాజుగారైన ఆర్.వి.ఎమ్.జి. రామారావుగారి ఆత్మకథ 'Of Men, Matter and Me' లో BIVOUAC అనే ప్రకరణానికి నా స్వేచ్ఛానువాదం.

కృతజ్ఞతలు : ఈ వ్యాసాన్ని రాయడానికి ప్రేరణనందించిన వివిధ ప్రత్యామ్నాయ ఉద్యమ సంస్థలకీ, ప్రజాతంత్ర పర్యావరణ సంఘాలకీ, కార్యకర్తలకీ, ప్రచురించిన గ్రీన్ క్లైమేట్ పత్రికకీ నా కృతజ్ఞతలు.

"Naked greed has been the moving spirit of civilization from the first day of its existence to the present time; wealth, more wealth and wealth again; wealth, not of society, but of this shabby individual was its sole and determining aim. If, in the pursuit of this aim, the increasing development of science and repeated periods of the fullest blooming of art fell into its lap, it was only because without them the ample present day achievements in the accumulation of wealth would have been impossible."

P-173, 174, F. Engels

The Origin of the Family, Private Property and the State
Progress publishing, Moscow, 1977.

అంకితం

తరతరాలుగా ఈ దేశపు ఆధిపత్య కులహంకార మతోన్మాద మూకల చేత అవమానించబడుతూ, అమానవీయ దాడులకు గురౌతూ కూడా ఆత్మాభిమానంతో పోరాడుతున్న పీడిత తాడిత దళిత బహుజన మూలీనివాసులందరితోబాటూ, మానవాళి స్వార్థానికి నిష్కారణంగా బలైపోతున్న ఈ భూమ్మీది వృక్షజంతుజాల సరస్వత సంబంధ సర్వ పశుపక్ష్యాది జీవులన్నింటికీ...

.... క్షమాపణల్తో

భూమిక

పర్యావరణానికి సంబంధించిన ఉద్యమ నేపథ్యం పెద్దగా నాకు లేదు. పర్యావరణం నుంచి వేరయ్యి మనిషి చేయగలిగిన సాంఘికోద్యమాల పట్ల నాకు సదభిప్రాయమూ లేదు. అయితే, ఈ అంశంపై చేయాల్సినంత అధ్యయనం నేను చేయలేదు. అర్థదశాబ్దంగా ప్రత్యామ్నాయ ప్రజా ఉద్యమాన్వేషణ కార్యకర్తగా విభిన్న కోణాల్లో జరుగుతున్న సాంఘిక సంక్షోభాల్ని గురించి అంచనా వేయవలసిన పరిస్థితి ఎదురైంది. నిజానికి అదొక సందిగ్ధం. ఒక తరహా కార్యక్రమాల్ని మాత్రమే ఎంపిక చేసుకున్న కార్యాచరణగా చూసేందుకు అలవాటుపడ్డ ఆలోచనలకీ, ప్రత్యామ్నాయ భావాలన్నీ ప్రశ్నార్థకంగానే కనబడతాయి. ముఖ్యంగా, ఈరోజు ప్రపంచవ్యాప్తంగా ప్రమాదకరంగా మారుతున్న వాతావరణ సంబంధ సమస్యలు అప్రయత్నంగానే ప్రాధాన్యత సంతరించుకున్నాయి. అన్ని ప్రాదేశిక జీవావరణ అసమానతలు వైజ్ఞానికుల దృష్టిని ఆకర్షించాయి. తత్వమూలాన్నీ, సత్యజ్ఞానాన్నీ గురించిన అన్వేషణంతా ప్రకృతితో భాగం కాకపోతే వ్యర్థమని తేలింది. అన్నింటికీ ఆధునిక శాస్త్ర విజ్ఞానమే సమాధానాలు చెప్తుందనే అత్యాధునిక అంధవిశ్వాసం ఎంత తప్పో తెలిసొస్తోంది. నాగరికత పేరుతో మానవాళి నాశనం చేసిన అద్వితీయ వనరుల అన్వేషణ, సంరక్షణ మళ్ళీ మొదలవుతోంది. అభివృద్ధి మనిషితోబాటు ప్రకృతిని కూడా భాగం చేసుకుంటేనే సాధ్యమన్న నిజం బోధపడుతోంది. ఈ తరం మారుతోంది.

ఆశించినంతగా కాకపోవచ్చు. ఆకాంక్షలన్నీ ఆచరించకపోవచ్చు. అయినా, ఆలోచించడం, కనీసం ఆలోచించేందుకు ప్రయత్నించడం జరుగుతోంది. అందులో భాగంగానే, అనేక ప్రత్యామ్నాయ ప్రయత్నాల గురించి వివరాల్ని సేకరించడమూ, వీలయినంతలో జరుగుతున్న వాటిని అధ్యయనం చేసేందుకు సందర్శించడమూ జరుగుతోంది. అటువంటి వాటిలో నా వంతు పాల్గొనే యత్నం కూడా చేస్తూ వస్తున్నాను. ఇప్పటికాకా కొన్ని రకాల కార్యక్రమాలకే పరిమితమయిన నాకు, సంబంధిత విషయంలో కనిపించిన ఖాళీ ఈ విధంగా స్పందింపచేసింది.. ఇప్పుడిప్పుడే నన్ను నేను మార్చుకోడానికి చేస్తున్న ప్రయత్నాల పరిధి నా ప్రవర్తనతో పాటు ప్రస్థానాన్ని కూడా విస్తృతం చేసింది. వాస్తవమైన దృక్పథంతో ప్రపంచాన్ని పరికించడం, పరిశీలించడం ఇప్పుడిప్పుడే అవగతమవుతున్న నాకు గతంలో నా వ్యక్తికరణలపై అప్రకటిత అసంతృప్తి అధికమవుతోంది. ఏది ఏమయినా అనేక ప్రాంతాల్ని అధ్యయనం చేయడానికి గాను విస్తారంగా తిరగాల్సివచ్చింది. ఇటు తెలంగాణా మొదలుకుని ఉత్తరాంధ్ర జిల్లాల వరకూ, ఉభయ గోదావరి కోస్తా ప్రాంతం నుండి రాయలసీమ

రాస్తాలదాకా... అయితేనేం, జరుగుతోన్న నష్టంతో పోల్చుకుంటే రావాల్సినంత చైతన్యం రాలేదనేదే నా అనుభవం. అందుకు ఎంతోకొంత నాలాటి వారి లోపం కూడా కారణమనే స్పృహ లేకపోతే ఈ వ్యాసాన్ని ప్రచురించే సాహసం చేసేవాడే కాదు. ఎంతోమంది సాధికారికంగా చర్చించే సామర్థ్యం కలవారుండగా, ఈ అంశాల్ని నా లాంటివాడు చెప్పబూనడం సాహసమే, కాని తప్పడం లేదు. శాస్త్ర సాంకేతిక పరిజ్ఞానం తగినంతగా నాకు లేదు. అయినా, ఆ అనర్హతని అధిగమించడానికి ప్రకృతిపై అపారమయిన ప్రేమిమి. మానవాళిపై అమితమయిన మమకారముంది. అవి చాలావూరూ నేనేంటో నిరూపించుకోడానికి?

“నేనొక దుర్గం

నాదొక స్వర్గం

అనర్గళం, అనితర సాధ్యం నా మార్గం” - ఐ, శ్రీశ్రీ

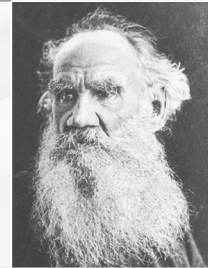
ప్రేమతో.... గౌరవ్



ప్రకృతి - శాస్త్రం - సమాజం

“ఆనందమంటే ప్రకృతితో కలసి ఉండటం, ప్రకృతిని చూడటం, ప్రకృతితో మాట్లాడటం.. ఆనందానికన్న ఒక్క దారే ప్రేమించడం, ఆత్మ పరిత్యాగంగా ప్రేమించడం, ప్రేమ వలన అన్నివైపులా పరచడం, దాని కిందికి వచ్చే అందర్నీ గ్రహించడం”

- టాల్స్టాయ్



ఆధునికత పేరుతో శుద్ధ వినిమయతత్వానికి తెరతీసిన వ్యవస్థలో ప్రకృతికి ప్రత్యామ్నాయాలేవీ ఉండవనే నిజం పశ్చాత్తాపంతో మనిషనేవాడు ఒప్పుకోవాల్సిన తరుణంలో ఈరోజు మనమున్నాం. విజ్ఞానశాస్త్రం ప్రకృతితో సామరస్యంగా మెలగవలసిందే కాని ప్రాకృతిక నియమాలకు ఆటంకం కలిగించేది కాకూడదు. సైన్సు ఫలితాలు సమాజంలోని అత్యధికశాతం మందికి ఆరోగ్యవంతమయిన వాతావరణంలో అందుబాటులోకి రావాలి కాని సైన్సు ఫలాల పరమార్థం పర్యావరణ సమతుల్యతను పట్టించుకోవడం కాదు. శాస్త్ర విజ్ఞానం నుంచి సమాజం భౌతిక భోగలాలనత్వాన్ని స్వీకరించినంతగా బౌద్ధిక నైతిక విలువల్ని నేర్చుకోలేదు. అందుకే, ఒక క్రమ పద్ధతిలో మన మనస్తత్వాలపై రుద్దబతున్న ఆకర్షణీయమయిన ప్రచారాలకి అప్రయత్నంగానే అంతరాత్మను అంకితం చేస్తూ, శృతి మించిన సౌకర్యాల్ని విచ్చలవిడిగా అనుభవించడమే ఆధునిక మానవుడి నైజంగా చూస్తున్న నేటి సమాజం, అవసరాలకీ విలాసాలకీ తేడా లేదని నిరూపించేందుకు పాటుపడుతోంది.

ఏ వ్యవస్థ అభివృద్ధయినా, అది అనుసరించే మానవీయ వైజ్ఞానిక విధానాలను ఆధారం చేసుకుని గణించబడాలి కానీ అవాంఛనీయ విలాస వస్తువుల అమానుష వినియోగం ఆధారంగా కాదు. జనాభాలో ఎక్కువమందికి అందుబాటులోకిరాని ప్రాథమిక అవసరాల్ని గురించి పట్టించుకోకుండా, కొంతమందికి మాత్రమే నిజంగా సాధ్యమయ్యే అక్కర్లేని విలాసాల కోసం వెంపర్లాడే లేకి మనస్తత్వాల్నే వ్యక్తిత్వంగా భ్రమిస్తున్నాం మనం. నైతిక పరిణితి లేని శాస్త్రవిజ్ఞానం అంతిమంగా ప్రమాదకర

మయిన అసాంఘిక మార్గానికి దారితీస్తుందనడానికి ఈనాటి సమాజమే సరైన సాక్ష్యం. నైతికంగా ఎంతలా దిగజారిపతనమయిపోతే అంత నవీనంగా ఉండడమనే ఒక జాడ్యాన్ని యువత సందేశంగా తీసుకుంటోంది. అందుకే, వాస్తవానికి మనం ఏదైతే కామో, ఎలా అవలేమో, యదార్థంగా ఎలా జీవించలేమో, అలా జీవిస్తున్నామని సమాజాన్ని నమ్మించే వ్యాయామం దైనందినంగా చేస్తూ బతుకీడ్చడాన్నే నాగరికత అనుకోడం సాధారణ విషయమయిపోయింది. ఖరీదైన వస్తువుల్ని, సేవల్ని కుదిరినంత అధిక మోతాదులో పొందడాన్నే 'సాంఘిక స్థాయి' అనుకునే మన ఆలోచనా విధానం, సగటు మనిషితో సమానంగా బతకడాన్ని చులకనగా పరిగణిస్తోంది.

వ్యక్తిగత లాభాల్ని నిరంతరం పెంచుకోవడమే లక్ష్యంగా సాగుతున్న వర్తమాన వ్యాపార వ్యవస్థలో సామాజిక అంశం నుంచి విడివడి ప్రకృతి పరిరక్షణ కోసం చేసే ప్రయత్నాలు వేరుగా ఉండవు. మనిషి మరో మనిషిని చేసే దోపిడీలో అంతర్భాగమే మనిషి ప్రకృతిని దోపిడీ చేయడం. రెంటికీ ఒకే ప్రధాన కారణం, దురాశ. అందుకే, ప్రపంచీకరణ ప్రభావంతో నడుస్తున్న ఈ వ్యవస్థ, నిజాయితీగా ఆశపడటాన్ని అనాగరికతగా చిత్రిస్తూ వేదనతో నిరాశపడటాన్నీ, స్వార్థంతో దురాశ పడటాన్నే జనాలకు నేర్పిస్తోంది. ఒళ్ళించి పనిచేయడమనేది అనాగరికతకి చిహ్నంగా చూడబడుతుంటే, కూర్చుని దొబ్బితినడం గౌరవనీయమయిన నాగరిక వృత్తిగా గుర్తించబడుతోంది. ప్రకృతితో మమేకమయి జీవించే ఆదివాసుల్ని, గిరిజనుల్ని, మత్స్యకారుల్ని వెనకబడినవారుగా చూస్తూ ఉత్పత్తి క్రమంలో అసలేమాత్రం పాలు పంచుకోని సుకుమారమయిన సోమరిపోతుల్ని నవనాగరికులుగా భావించడం జరుగుతోంది. వ్యవస్థ నుండి వీలయినంత దూరం జరిగి ఉండటాన్నే 'నాగరికత'గా ప్రచారం చేయడం జరుగుతోంది.

“సంపాదనే లక్ష్యంగా చూసుకునే మనుషులు ఎక్కువైన కొద్దీ వాతావరణం దుర్భరమవుతుంది. సంపాదన ముందు తక్కిన విలువలు తేలికైననాడు జీవితం ఊపిరాడదు” అంటాడు సాంఘిక రచయిత గుడిపాటి వెంకటాచలం. ప్రస్తుత సామ్రాజ్యవాద విధానాలకి సంపాదనే మొట్టమొదటి ధ్యేయం. అందులో భాగంగానే అన్ని మానవీయ విలువలకీ తిలోదకాలిచ్చి కేవలం కొద్దిమంది వ్యక్తుల ప్రయోజనాలకే పెద్దపీట వేయడం జరుగుతోంది. రోజురోజుకీ మితిమీరుతున్న దోపిడీ భూగోళంపై



ప్రాణికోటి అస్తిత్వాన్ని ప్రశ్నార్థకం చేసే స్థాయిలో కొనసాగుతోందంటే అందుకు ముఖ్యమయిన కారణం పెచ్చుమీరిపోతున్న మనిషి అత్యాశ మాత్రమేనన్నది స్పష్టం. పెరుగుతున్న ఉష్ణోగ్రతలు, కరుగుతున్న హిమపర్వతాలు, తరుగుతున్న సహజ వనరులు జరుగుతున్న ప్రకృతి విధ్వంసానికి ప్రత్యక్ష తార్కాణాలు. ప్రాకృతిక నియమాలకు భంగం కలగకుండా జీవించడం, మనిషి తన మనుగడకు పాటించవలసిన కనీస ప్రాథమిక సూత్రమని మర్చిపోయిన ఫలితమే ఈ పరిణామం.

ప్రకృతికి లోబడి మాత్రమే మనిషి తన అస్తిత్వాన్ని అభివృద్ధి చేసుకో ప్రయత్నించాలి కానీ పర్యావరణాన్ని నాశనం చేసి కాదు. మనిషి నిర్మించుకున్న సాంఘిక వ్యవస్థ ఔన్నత్యం అదెంత స్నేహశీలంగా ప్రకృతి ఒడిలో ఇమిడిందనే విషయాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకుని పరిశీలించాలి కానీ ఎంతెక్కువగా అవాంఛనీయ విలాస వస్తువుల ఉత్పత్తి, వినిమయం చేస్తోందనే విషయంలో కాదు. శాస్త్ర సాంకేతిక ప్రయోజనాల్ని అపార్థం చేసుకున్నందువలన ఈనరికే జరగవలసిన అనర్థం జరిగిపోయింది. ఇప్పటికైనా కళ్ళు తెరిచి వాస్తవాల్ని గ్రహించడం మంచిది. ప్రతి జీవీకీ ప్రకృతి నిత్యశక్తిప్రదాత. శతాబ్దాలుగా ప్రకృతిలో జరుగుతున్న పరిణామ ఫలితాలే ఈరోజు మనం అనుభవిస్తున్న సహజ వనరులు. కొన్ని వందల వేల సంవత్సరాల నుంచి భూమిలో నిక్షిప్తమై ఉన్న భౌతిక పదార్థాలూ, జీవవృక్ష సంబంధ కళేబరాలు, ఇతర రసాయన ద్రావకాలతో కలిసి శిలాజ ఇంధన వనరులుగా (Fossil Fuels) రూపాంతరం చెందాయి. ఈరోజు మనం మితిమీరి ఉపయోగిస్తున్న పెట్రోలియం తదితర ఇంధన ఉత్పత్తులూ, బొగ్గా, ఇతర కర్బన నిలవలూ అన్నీ అడుగంటిపోయే దశలో ఉన్నాయి. భూమిలో ఒత్తిడి, ఉష్ణోగ్రతల కారణంగా తయారయిన ఈ సహజ వనరులన్నీ కనిపెట్టబడిన అతితక్కువ కాలంలోనే అంతర్ధానమవుతున్నాయి.

పారిశ్రామిక విప్లవంలో అంతర్భాగంగానే ప్రకృతి వనరుల విధ్వంసం ఉంది. అందుకే, అభివృద్ధి పేరుతో మనం ముద్దుగా పిలుచుకుంటున్న రోడ్లూ, మేడలూ, కార్లూ, కంప్యూటర్లూ ఇతర ఇంధన వినియోగ ఉపకరణాలన్నీ ఈరోజు మానవ వినాశనానికి దగ్గరిదారిని సూచిస్తున్నవే. ప్రపంచవ్యాప్తంగా వాహన వ్యామోహం, వస్తువినిమయ పైశాచికత్వం ఎంతలా పెట్రేగిపోతున్నాయంటే సమీప భవిష్యత్తులో మనకి రెండే దారులు కనిపిస్తున్నాయి. మొదటిది సంక్షోభం, రెండు విప్లవం. చరిత్రలో



తలెత్తిన సంక్షోభాలకీ, యుద్ధాలకి ప్రధాన కారణం ఈ సహజ వనరులయిన చమురు నిలవలే. అమెరికా, యూరప్ దేశాల్లో విశృంఖలంగా అమలవుతోన్న వస్తు వినిమయ మనస్తత్వం వర్ధమాన, పేద దేశాల ప్రజల్ని సైతం వాతలు పెట్టుకునేలా చేస్తోంది. పోటీలుపడి సహజ వనరుల్ని కొల్లగొట్టి నాశనం చేయడమే నాగరిక ప్రమాణంగా అమలవుతోంది. ఈ కర్మన ఆధారిత చమురు నిలవలకి మనమెంత దాసోహ మయ్యామంటే, మాజీ అమెరికా అధ్యక్షుడు మాట్లాడుతూ ‘మనం చమురుకి కట్టుబానిసలం; చమురనే వ్యసనం మనకి పట్టిందని’ అన్నాడు. శిలాజ ఇంధన వనరుల కారణంగా తలెత్తబోతున్న సంక్షోభానికి సమాధానం వెతుక్కునే ప్రయత్నం నిజాయితీగా చేయకుండా అన్ని సమస్యలకీ సంపాదనో, శాస్త్ర విజ్ఞానమో పరిష్కారం చూపిస్తాయనుకోవడం ఈ శతాబ్దపు నవీన మూర్ఖత్వం.

ఈ రకమయిన మూర్ఖత్వం మనలో ఎంతగా ముదిరిపోయిందంటే, సైన్సు తప్పనిసరిగా దీనికేదో ప్రత్యామ్నాయం కనుగొంటుందనే భ్రమల్లో ఉన్నాం. సహజ శిలాజ ఇంధనాలనేవి పరిమితమైనవి. కొన్ని దేశాల్లోనే ఇవి కాస్త ఎక్కువ మోతాదులో ఉన్నాయి. అయితే, ఆధునిక జీవనశైలి అనుకుంటూ అన్నిటినీ ఇంచుమించుగా ఊడ్చేసాం మనం. ముందే చెప్పినట్లు, ప్రకృతికి ప్రత్యామ్నాయాలుండవు. ప్రకృతికి అనుగుణంగా జీవన విధానాలను రూపొందించుకునే ప్రయత్నం చేయడం మినహా మనకి మార్గాంతరం మరలేదు. ఈరోజు సగానికి పైగా వినియోగిస్తున్న సహజ ఇంధన చమురు వనరులన్నీ అహేతుకంగా అత్యాసతో వాడబడుతున్నవే. సైనిక అవసరాలు, ఆయుధాలు, వాహనాలు, సౌందర్య సాధనాలు, పొగాకు ఉత్పత్తులు, మద్యం మత్తుపదార్థాలు, ఔషధ పరిశ్రమ, ఆర్థిక రంగం, ఉద్యోగస్వామ్యం మొదలగువాటిలో అనవసరంగా ఈ శక్తి వాడుతున్నారు. ప్రత్యామ్నాయ వనరులపై దృష్టిపెడితే సహజసిద్ధమయిన జీవన విధానం ఈనాటికీ మనల్ని ఆహ్వానించడానికి సిద్ధంగా ఉందనే నిజం విస్మరిస్తున్నారు జనం. అయితే, ఇందుకు ముందుగా ఏం చేయాలనేది ప్రశ్న.

“సమస్యకి కారణమయిన మనస్తత్వంతో దానికి పరిష్కారం సాధ్యం కాదు (you cannot solve a problem with the same mindset that caused it) అంటాడు ప్రఖ్యాత శాస్త్రవేత్త ఐన్ స్టీన్ ఒకచోట. మన సందర్భానికి సరిగ్గా సరిపోతాయి ఆయన మాటలు. ఈనాటి మన మెదళ్ళన్నీ పారిశ్రామిక విప్లవ ఫలితమే. అంటే, మనం పుట్టిన వ్యవస్థలోని పరిస్థితుల ప్రభావం తప్పనిసరిగా మనపై ఉంటుంది. మనల్ని

మనమే అత్యంత ఆధునికులుగా, ప్రతిస్పష్టి కావించేటంత శాస్త్రవేత్తలుగా భావించడం జరుగుతోంది. ఇలాంటి ఆలోచనా సరళిని పాటిస్తూ, ఇదే వ్యవస్థలో జీవిస్తూ సమస్యకి పరిష్కారం కనుగోవడం అసాధ్యం. వ్యక్తులుగా మనం మార్పుకి భయపడుతూ వ్యవస్థని మార్చడానికి వెనకడుగు వేసినంతకాలం సమస్యకి పరిష్కారం లభించదు. ముందు, మన ఆలోచనా దృక్పథంలో సమూలమయిన మార్పు రావాలి. వ్యవస్థలో మార్పు వ్యవస్థీకృతమయిన ఆలోచనల్ని పాటిస్తే రాదు. అందుకు ప్రత్యామ్నాయ ఆలోచనల కోసం అన్వేషించాలి. ఈరోజు మనం అనుసరిస్తున్న వివాదకర జీవన విధానాలని విడిచిపెట్టాలి. విలాస ఉత్పత్తుల వాడకాన్ని మానుకోవాలి. వ్యక్తిగత వాహన వినియోగానికి స్వస్తిచెప్పి ప్రజా రవాణా వ్యవస్థను వృద్ధి చేసుకోవాలి. విద్యుత్తు వాడకాన్ని పూర్తిగా క్రమబద్ధీకరించుకోవాలి.

‘సార్వజనీనంగా ఆలోచించడం, స్థానికంగా ఆచరించడం’ (think Globally, Act Locally) అనే నినాదంతో పర్యావరణాన్ని గురించి చైతన్యపరిచే బృహత్తర కార్యక్రమాన్ని బాధ్యతగా తలకెత్తుకోవాలి. ఎవరికి వారు వ్యక్తిగతంగా వికాసం పొంది ఎప్పటికప్పుడు ప్రకృతి సహజంగా జీవించే విధానాలని అధ్యయనం చేయడంతోబాటూ, అటువంటి విజయవంతమయిన ప్రయత్నాలు చేసిన క్యూబావంటి దేశాలను గురించి తెల్సుకోవడం, తెలుసుకున్నదాన్ని సాధ్యమయినంతమందికి తెలపడం వ్యక్తులుగా మనం చేయదగింది. రసాయనరహిత సేంద్రీయ వ్యవసాయానికి మళ్ళడం మొదలుకొని శిలాజ ఇంధన రహిత వ్యవస్థ కోసం కృషి చేయడం వరకూ చాలా కార్యక్రమాలున్నాయి. వీలయితే చిన్న బృందంగా ఏర్పడి స్థానికంగా పర్యావరణ సమస్యపై కరపత్రాలు, సదస్సుల ద్వారా అవగాహన కల్పించడం, ప్లాస్టిక్ సహా ఇతర ప్రమాదకర పదార్థాల వాడకాన్ని నిరోధించే ప్రచారాలు చేయడం, అంతిమంగా మనిషి ప్రకృతికి చెందుతాడే కాని ప్రకృతి మనిషికి చెందదనే నిజం గ్రహించేలా బాల్యం నుంచే పిల్లలకి చెప్పడం, గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో, విద్యార్థులకీ, ఉద్యోగులకీ, వ్యాపారస్తులకీ, ముఖ్యంగా యువతకీ అర్థమయ్యేలా ఈ విషయాలు విడమరించి చెప్పడం పర్యావరణ సంబంధ ఉద్యమాల్లో పాల్గొనేందుకూ, ఉత్సాహంగా ముందుకొచ్చేందుకు ప్రోత్సహించడం ఈనాటి తక్షణావసరం.





(ప్రపంచ ప్రసిద్ధ చలనచిత్రకారుడు అకిరా కురుసోవా 1990లో నిర్మించిన 17 నిమిషాల కలర్ సినిమా ఇది. 'చిలేజ్ ఆఫ్ వాటర్ మిల్స్' పేరుతో విడుదలయిన ఈ చిత్రం జపనీస్ అకాడమి అవార్డును గెలుచుకోవడమే కాక 'గోల్డెన్ గ్లోబ్' అవార్డుకి నామినేట్ అయింది. ఈ మధ్య టి. విజయేంద్ర రాసిన 'రిగేనింగ్ పారడైస్' (టూవర్డ్స్ ఎ ఫాజిల్ ఫ్యూయల్ ఫ్రీ సొసైటీ) పుస్తకం చదివినపుడు ఆయన రాసిన అకిరా కురుసోవా చిత్ర ఎనిమిదవ భాగం 'స్వప్నాలు' (dreams) చదివి నేను బాగా ప్రభావితమయ్యాను. అందుకే దాన్నిక్కడ స్వేచ్ఛానువాదం చేస్తున్నాను)

ఒక నాగరిక యువకుడు బేగ్ తగిలించుకుని, బూట్లు వేసుకుని, నీలం రంగు బట్టలూ, అదే రంగు టోపీ పెట్టుకుని ఒక ప్రశాంతమయిన గ్రామంలోకి ప్రవేశిస్తాడు. నీటి మరలన్న ఆ గ్రామం, రెండు పారే పెద్ద కాలువల మధ్య నిర్మించిన వంతెన, దాని చుట్టూ పువ్వులతో ఎంతో ఆహ్లాదకరంగా ఉంటుంది. ఆ గ్రామంలో చాలా గుడిసెలుంటాయి. ప్రతి గుడిసెకి ఒక నీటిమర ఉంటుంది. అక్కడ గ్రామ స్వరూపం చూస్తుంటే యువకుడి మొహంలో ఆశ్చర్యం కనిపిస్తుంది. ఇంతలో కొంతమంది పిల్లలు అతనికి ఎదురవుతారు.

పిల్లలు అతనికి గుడ్మార్నింగ్ చెబితే అతను కూడా వారికి గుడ్మార్నింగ్ చెబుతాడు.

పిల్లలు కాలువదాటి వంతెన పక్కనున్న ఒక రాయిపై తమ చిన్న చిన్న చేతులతో పువ్వులు పెట్టి వెళ్ళిపోతారు.



యువకుడు అక్కడ మనోహరమయిన పరిసరాల్ని సంభ్రమంగా చూస్తూ ముందుకు నడుస్తుంటాడు. పక్షుల కిలకిలారావాలు విని ఆనందిస్తుంటాడు. అప్పుడతనికి ఒక పూరిపాక కనిపిస్తుంది. అక్కడొక పండు ముసలాయన టోపీ పెట్టుకుని నీటి మరని మరమ్మత్తు చేసుకునే పనిలో వుంటాడు. ఆ ముసలాయన గడ్డమూ కనుబొమ్మలూ పూర్తిగా పండిపోయి ఉంటాయి. యువకుడు అక్కడికి చేరుకుంటాడు. యువకుడు అతన్ని పలకరిస్తూ గుడ్మార్నింగ్ అంటే వృద్ధుడు కూడా గుడ్మార్నింగ్ అంటూ పలకరిస్తూ మాట కలుపుతాడు.

యువకుడు ఈ ఊరి పేరేంటి? అదే మీ గ్రామం పేరేంటి? అని అడుగుతాడు.

వృద్ధుడు, ఒక పేరంటూ ప్రత్యేకంగా లేదు. మేమైతే కేవలం 'ఊరు' అంటామంతే. కొందరు మాత్రం 'నీటిమరల గ్రామం' అంటుంటారు అంటాడు.

యువకుడు : గ్రామస్తులందరూ ఇక్కడే నివసిస్తుంటారా?

వృద్ధుడు : కొందరు వేరే ప్రాంతాల్లో ఉంటారు.

యువకుడు : ఇక్కడ కరెంట్ లేదే?

వృద్ధుడు : అవసరం లేదు. సాధారణంగా ప్రజలు అతిగా సౌకర్యాలకి అలవాటు పడ్డారు. అదే అభివృద్ధినుకుంటున్నారు. నిజంగా ఏవైతే యోగ్యమైనవో వాటిని చులకనగా చూస్తూ విడిచిపెడుతున్నారు.

యువకుడు : మరి దీపాల మాటేమిటి?

వృద్ధుడు : మేం నూనె, కొవ్వుతూలా వాడతాం.

యువకుడు : కాని, రాత్రయితే చాలా చీకటిగా ఉంటుంది కదా?

వృద్ధుడు : అవును, రాత్రనేది చీకటిగానే ఉండాలి. రాత్రి కూడా పగలంత ప్రకాశవంతంగా ఎందుకుండాలి? కాంతి గల రాత్రుళ్ళు నాకిష్టముండవు. అలా అయితే మనకు ఆకాశంలోని నక్షత్రాలు కనబడవు.

యువకుడు : మీకిక్కడ పొలాలున్నాయి కాని ట్రాక్టర్లు లేవే?

వృద్ధుడు : అవసరం లేదు. మాకు ఎద్దులూ, గుర్రాలూ ఉన్నాయి.

యువకుడు : మరి, వంటచెఱకు కోసం ఏం చేస్తారు?

వృద్ధుడు : కట్టెలపైనే ఆధారపడతాం. అయితే, వాటంతట అవే పడిపోయిన చెట్లని తప్ప మిగిలిన వాటిని సరకడం సరికాదని మేం భావించాం. అలాంటి చెట్ల కలపని మనం సరిగా వినియోగించుకుని బొగ్గు చేసుకోవాల్సినా, అదవంతట్నీ తగలెడితే వచ్చేంత వేడిని ఆ కొన్ని చెట్లే ఇవ్వగలవు. పశువుల పేడ కూడా



మంచి వనరు. మనిషన్నవాడు ఎలా ఉండాలో అలా జీవించడానికి మేం ప్రయత్నిస్తాం. అదే సహజమయిన జీవన మార్గం. ఈరోజు ప్రజలంతా తాము కూడా ప్రకృతిలో భాగమేననే సత్యాన్ని విస్మరించారు. ప్రకృతిని నాశనం చేసే జీవన విధానంపై వారు ఆధారపడుతున్నారు. ముఖ్యంగా శాస్త్రవేత్తలున్నారే, వాళ్ళేదో అభివృద్ధి చేస్తున్నామనే పెద్ద భ్రమలో ఉన్నారు. వాళ్ళు నిపుణులైతే అవ్వచ్చు కాని, ప్రకృతి తత్వాన్ని అర్థం చేసుకున్నవాళ్ళు కారు. అంతిమంగా ప్రజల్ని బాధించేవాటినే వాళ్ళు ఆవిష్కరిస్తారు. అలాంటి అవాంఛనీయ సృజనల్ని చూసి గర్విస్తారు. దౌర్భాగ్యమేంటంటే ఎక్కువమంది ప్రజలు కూడ అలాగే ఆలోచిస్తున్నారు. తమని తాము అద్భుతమైన అతీతశక్తులు కలవాళ్ళుగా వాళ్ళు భావించుకుంటారు. తమను తామే ఆరాధించుకుంటారు. అయితే, పర్యావరణాన్ని కోల్పోతున్నామనే నిజం వాళ్ళకి తెలియదు. వినాశనం వైపునకు దూసుకెళ్తున్నామనే విషయాన్ని వాళ్ళు గ్రహించలేరు. మానవాళి మనుగడకి ప్రధానమయినవి ఏవైనా వుంటే, అవి స్వచ్ఛమయిన గాలి, నిర్మలమయిన నీరు, చెట్లూ చేమలూ మాత్రమే. అవన్నీ మనవల్లనే మలినమయి, కలుషితం అవుతున్నాయి. కలుషిత గాలి, కలుషిత నీరు మనుషుల హృదయాలను కలుషితం చేస్తున్నాయి.

(చుట్టూ చూస్తూ యువకుడు దీర్ఘాలోచనలో పడతాడు.)

యువకుడు : దార్లో నేనొస్తుంటే కొంతమంది పిల్లలు వంతెనపక్క ఒక రాయిపై పువ్వులు ఉంచడం చూసాను. ఎందుకు?

వృద్ధుడు : ఓ అదా! చాలాకాలం కిందట ఒక యాత్రికుడైన పరదేశస్తుడు ఇక్కడ మరణించాడు. అతడి పార్థివ దేహాన్ని అక్కడ ఖననం చేశారు. ఆ విషయాన్ని జనం మరిచిపోయినా, ఆయన సమాధిపై పువ్వులు వుంచడం మాత్రం మానలేదు.

యువకుడు : (దూరంగా వినిపిస్తున్న సంగీత వాయిద్యాల ధ్వనులు వింటూ) ఈరోజు ఏదైనా ఉత్సవమా?

వృద్ధుడు : (చేతిని చెవి దగ్గర పెట్టుకు విని) కాదు. అంతిమ సంస్కారం. మీకు వింతగా ఉందా? ఒక మంచి ఆనందకరమయిన అంతిమ సంస్కారం. జీవితాంతం కష్టపడినందుకు కృతజ్ఞతలు పొందడం బాగుంటుంది. ఇక్కడ ఏ గుళ్ళూ, గోవురాలు, మందిరాలూ లేవు. ఏ మత గురువులూ, మతాధిపతులూ లేరు. ప్రజలందరూ చనిపోయిన వారిని కొండపైనున్న సృశానం దగ్గరకు మేళ తాళాలతో తీసుకెళతారు. యవ్వనస్తులూ, పిల్లలూ పోయినపుడు మాత్రం మేమిలా

చేయడానికి ఇష్టపడం. అలాంటి సందర్భాన్ని స్తుతించుకోవడం కష్టం. ఆ నష్టాన్ని భరించడం బాధాకరం. ఇక్కడ ప్రజలు సహజంగా జీవిస్తారు. కనుక పరిపూర్ణమయిన జీవితాన్ని ఆస్వాదించి పండు వయసులో మాత్రమే కన్నుమూస్తారు. ఈ రోజు పోయినామె వయసు 99 సంవత్సరాలు పైబడే ఉంటుంది. నువ్వు నన్ను క్షమించాలి. నేనా ఊరేగింపునకు వెళ్ళాలి. (వృద్ధుడు లేచి తన గుడిసెలోకి వెళుతూ, వెనక్కి తిరిగి) నిజం చెప్పాలంటే, ఆమె నా ప్రథమ ప్రేయసి, అయితే మనసు విరిచేసి వేరొకరి కోసం నన్ను వదలి వెళ్ళిపోయింది. (నవ్వుతాడు) హా... హా... హా... వృద్ధుడు గుడిసెలోకి వెళ్ళి నారింజ రంగు కోటు, అదే రంగు బూట్లూ వేసుకుని కుడిచేత్తో గంటలు పట్టుకుని బయటకొస్తాడు.

యువకుడు : ఇంతకీ, ఇప్పుడు మీకెన్ని సంవత్సరాలు?

వృద్ధుడు : నాకా? నూటమూడు. జీవితాన్ని చాలించడానికి చక్కని సరైన సమయం గల వయసు. కొంతమంది జీవితం కష్టమయినదంటారు. అవి ఒట్టి మాటలే. నిజానికి, జీవంతో, సారంతో బతకడమనేది ఎప్పుడూ బాగుంటుంది. జీవించడం ఆత్మతనిస్తుంది. ఆత్మసంతృప్తిని ఇస్తుంది.

వృద్ధుడు కొన్ని పువ్వుల్ని తుంచి ఎడం చేత్తో పట్టుకుని ఉత్సవంలో పాల్గొనడానికి వెళతాడు. వాయిద్యకారులు, ప్రజలు నృత్యం చేస్తూ వెళుతుంటారు. ముసలాయన ముందుండి సంగీతానికనుగుణంగా చేతులూపుతూ అడుగులేస్తుంటాడు. యువకుడు ఆ గుంపుని ఉల్లాసంగా చూస్తూ, శవపేటిక దాటే ముందు తన టోపీ తీసేసి నిలబడతాడు.

తర్వాత చిరునవ్వుతో వెనక్కి తిరిగి ప్రయాణమవుతాడు. సెలయేటి గలగలా, పక్షుల కిలకిలలా హృద్యంగా వినిపిస్తుంటే, నీటిమరలు నెమ్మదిగా తిరుగుతుంటాయి. యువకుడు ఆ ఊరి వంతెన దాటి వెళుతూ ఎందుకో ఒక్కసారిగా ఆగిపోయి వెనక్కి చూస్తాడు. వెంటనే వంతెన ఇవతలకు వడివడిగా తిరిగొచ్చి కొన్ని పువ్వుల్ని తుంచి, పిల్లలుంచినట్లుగానే అక్కడ అపరిచితుడి సమాధిపై ఉంచి వెళ్ళిపోతాడు.

(శ్రావ్యమైన జలప్రవాహ రాగాలతో, మధురమైన పక్షుల కిలకిలా రావాలతో ఆ గ్రామీణ ప్రాంతం శాంతియుతంగా ఉంటుంది. నీటిలోకి రాలిపడిన ఒక పండుటాకు ఆ నీటిలో తేలుతూ సాగిపోతుంటుంది.

దృశ్యమూలం : అకిరా కురుసోవా ఆంగ్లంలో : టి. విజయేందర్

తెలుగుసేత : యం.కె. గౌరవ్

చేతులు కాలాక ఆకులు పట్టుకుందుకు అలవాటుపడ్డ మనం, మన దురాశ కారణంగా చెట్లు అంతరించిపోతే, అప్పుడు పట్టుకోడానికి మరో ప్రత్యామ్నాయాన్ని సైన్సు కనుగొంటుందనే భ్రమల్లో ఉన్నాం. సృష్టించడానికీ, కనిపెట్టడానికీ మధ్యగల వ్యత్యాసాన్ని సైతం గుర్తించలేని గుడ్డి నాగరికత ఆరాధకులుగా నవీన శాస్త్ర విజ్ఞానం మనల్ని తయారుచేసింది. వర్తమాన వ్యవస్థలో సైన్సనే వ్యసనం కూడా పెత్తందారీ సంస్కృతిలో భాగంగానే పెంచి పోషించబడుతోంది. ఈరోజు నూతన ఆవిష్కరణలన్నీ వ్యవస్థలోని అసమానతల్ని కొనసాగించడానికే పనికొస్తున్నాయంటే, నైతిక పరిణితి లేని శాస్త్ర సాంకేతికత అంతిమంగా అమానవీయ సృజనలకు కారణమౌతుందేమోనని అనిపించక తప్పదు.

మనిషి సాధించిన అద్భుతమయిన విజయాల వెనుక విధ్వంసమౌతున్న ప్రకృతి ముఖచిత్రాన్ని చూడ్డానికి మనమింకా సిద్ధంగా లేం. అందుకే పర్యావరణ కాలుష్యం ప్రమాదకరస్థాయిలో పెరిగిపోతున్నా, జీవవైవిధ్యం తీవ్రంగా దెబ్బతింటున్నా, సహజ వనరులు, చమురు నిలవలు అడుగంటిపోతున్నా, ఇవన్నీ యిలాగే కొనసాగితే భూమండలం అగ్నిమీద గుగ్గిలమైపోయి బుగ్గి కావడం తద్యమని ప్రపంచంలోని పర్యావరణవేత్తలు, శాస్త్రవేత్తలు ఎంతగానో ఘోషిస్తున్నా మన చెవికెక్కడం లేదు. నాగరికత పేరుతో వివరీతమైన వస్తు వినిమయత్వానికి అలవాటుపడ్డ మన జీవన విధానాలు ప్రకృతి వనరుల్ని, సహజ సంపదల్ని మొత్తంగా ఊడ్చేసి, భావితరాలకు బూడిద మిగిల్చేందుకే పాటుపడుతున్నాయి.

ఆధునికత భావాల్లో ఉండాలేకాని సాధనాల్లో కాదనే స్పృహలేని మనస్తత్వాలు అసాధారణంగా కనిపించడం కోసం ఆత్మత పడుతూ సహజత్వం కంటే కృత్రిమత్వాన్నే ప్రేమిస్తున్నాయి. అందర్లోనూ ఎవరికి వారు అరుదుగా నిరూపించుకునేందుకు చేసే ఖరీదైన వ్యక్తిత్వామం, అప్రయత్నంగానే మిగిలిన వాళ్ళందరినీ చులకనగా చూసే నిలకడలేని వ్యక్తిత్వాన్ని ఏర్పరుస్తుంది. నిలువెత్తు మేడలకి మాత్రమే పరిమితమైందను కున్న ఆధునికత, మనుషుల నడుమ కనిపించని గోడల్ని కడుతూ అసూయాద్వేషాల్ని నిర్మిస్తోంది. వ్యక్తిగత ఆస్తుల పరిమాణాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకొని వ్యక్తుల సాంఘిక స్థాయిని అంచనా వేయాల్సిన దుర్భరస్థితి, ఈనాటి దుస్థితికి సాక్ష్యమవగలదేమోగానీ ఏనాటి అభివృద్ధికైనా తార్కానమవలేదు.

మానవాళి తన చారిత్రక పరిణామక్రమంలో సముపార్జించుకున్న అనుభూతులు, హావభావాలు, ఉద్దేశాలు, భావప్రసార వైపుణ్యాల్నివాళ చలనచిత్రాల్లోని నటుల ద్వారా నేర్చుకుని అనుకరించాల్సిన పరిస్థితి దాపురించిందంటే జనం మానసిక శూన్యత్వం ఎంతగా ఎదిగిపోయిందో అంచనా వేయొచ్చు. స్వచ్ఛందంగా విలువలకు తిలోదకా లిచ్చుకోడాన్నే విప్లవాత్మకమైన ఆధునికతగా భావించుకోవటం అలవాటయిపోయిన సమాజానికి శుద్ధ వినిమయతత్వం, పచ్చి విశృంఖలత్వాల్లే విశాలత్వంగా అనిపించ డంలో ఆశ్చర్యపడాలిందేమీ లేదు గానీ, సమాజంలోని అత్యధికశాతం మంది అవసరాల్ని పట్టించుకోకుండా కొద్దిమంది విలాసాలకి తోడ్పడే వ్యవస్థ సమానతనెప్పటికీ సాధించలేదు.

మధ్యయుగాల్లో మతరాజ్యాలు, ఈరోజు మార్కెట్ సామ్రాజ్యవాద మాయాజాలాలు మనిషిని శాసిస్తున్నాయి. ఇలాంటి సమయంలో అసమానతలపై పోరాడడంతోబాటు, అదృశ్యమైపోతున్న ప్రకృతిని కాపాడుకోవడం కూడా మన బాధ్యతే. దాన్ని గుర్తించబట్టే ప్రత్యామ్నాయ ఉద్యమాలు రూపుదిద్దుకున్నాయి. వ్యవస్థ స్వరూపం మీద ఎంతోకొంత ప్రభావం చూపుతున్న అస్తిత్వోద్యమాలలో ప్రజాతంత్ర భూమికకు అవకాశం కల్పించడం ప్రజాస్వామ్యవాదుల కర్తవ్యమని నా భావన. అందుకోసమే ఈ ప్రయత్నం. ఏది సరైందో తెల్పుండి కూడా జీవితాంతం సరికాని పరిస్థితులతో రాజీపడుతూ జీవించడానికి ప్రయత్నించడమంత ఘోరమైన తుచ్ఛకార్యం మరోటి లేదు. సెలవ్.

“విజ్ఞానం విరజిమ్ముతున్న విష పవనాల్లో
వేదికలు వెదజల్లుతున్న చీకటి పొగల్లో
పుస్తకాల పుటల బంజరు బీళ్ళలో
నాగరికత మత్తు ఇంజెక్షన్లో సమాజం జీవచ్ఛవమైనప్పుడు
దీపాలు కొడిగట్టి
రక్తధనుల గడ్డకట్టి
జీవనదులింకి
మానవత మసిపాతలా మారిపోయినప్పుడు
మాసిపోయినప్పుడు
నేను వస్తున్నాను....” - మహాస్వప్న, గ్లానిర్భవతి భారత

